

# INHOUDSTAFEL

WOORD VOORAF .....	v
--------------------	---

## DE RECENTE VOORSTELLEN TOT WIJZIGING VAN DE EUROPESE REGELGEVING INZAKE DE LIBERALISERING VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT

Jan Gekiere .....	1
-------------------	---

<b>Inleiding</b> .....	1
------------------------	---

<b>Hoofdstuk 1. De voorstellen voor nieuwe richtlijnen van het Europees Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en aardgas</b> .....	2
--	---

Afdeling 1. De kwantitatieve voorstellen: Het geleidelijk toestaan dat verbruikers hun leverancier vrij kunnen kiezen .....	4
--	---

A. Huidige regeling .....	4
B. Toelichting .....	5
C. Voorgestelde regeling .....	6

Afdeling 2. De kwalitatieve voorstellen .....	7
---	---

§ 1. De toegang voor derden .....	8
-----------------------------------	---

A. Huidige regeling .....	8
B. Toelichting .....	8
C. Voorgestelde regeling .....	8
1. Algemeen .....	8
2. Bijzonderheden met betrekking tot elektriciteit .....	9
3. Bijzonderheden met betrekking tot gas .....	9
a. Toegang tot opslag .....	9
b. Nieuwe infrastructuur .....	10

§ 2. De “unbundling” of ontvlechting .....	10
--	----

A. Ontvlechting van transmissiesysteem- en distributie- systeembeheerders .....	10
1. De huidige regeling .....	10
2. Voorgestelde regeling .....	11
3. Toelichting .....	12
4. Ontheffing .....	13
B. Ontvlechting en transparantie van boekhouding .....	13

§ 3. Regelgeving .....	15
------------------------	----

A. Huidige regeling .....	15
B. Voorgestelde regeling .....	15

Afdeling 3. Openbare dienstdoelstellingen. . . . .	17
§ 1. Milieubescherming en duurzame ontwikkeling . . . . .	17
§ 2. Universele dienstverlening . . . . .	18
§ 3. Bescherming van de eindafnemer en consumenten- bescherming . . . . .	19
A. Algemeen . . . . .	19
B. Voorschriften inzake consumentenbescherming . . . . .	20
C. Etiketteringsverplichting . . . . .	21
D. Monitoren van leverings- en voorzieningzekerheid . . . . .	21
§ 4. Mededeling en verslaggeving . . . . .	21
Afdeling 4. Overige bepalingen . . . . .	23
§ 1. Geschrapte bepalingen . . . . .	24
§ 2. Verslaggeving . . . . .	25

<b>Hoofdstuk 2. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en van de Raad betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit</b>	27
Inleiding . . . . .	27
Afdeling 1. Vergoedingsmechanisme voor elektriciteitsstromen tussen transmissiesysteem-beheerders . . . . .	28
Afdeling 2. Tariieven voor de toegang tot netten . . . . .	29
Afdeling 3. Interconnectiecapaciteit tussen transmissienetten . . . . .	30
§ 1. Verschaffing van informatie over koppelingcapaciteit . . . . .	30
§ 2. Algemene beginselen inzake congestiebeheer . . . . .	31
§ 3. Nieuwe interconnectoren . . . . .	32
Afdeling 4. Overige bepalingen . . . . .	33
§ 1. Richtsnoeren . . . . .	33
§ 2. Regelgevende instanties . . . . .	34
§ 3. Verschaffing van informatie en vertrouwelijkheid . . . . .	34
§ 4. Sancties en verslaggeving . . . . .	35
<b>Conclusie . . . . .</b>	<b>35</b>

<b>DE FEDERALE BIJDRAGE IN DE VRIJMAKING VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT, OFWEL VIA RE- REGULERING NAAR LIBERALISERING</b>	
Tom Vanden Borre . . . . .	37

<b>Inleiding . . . . .</b>	<b>37</b>
----------------------------	-----------

<b>Hoofdstuk 1. Overzicht van alle wijzigingen aan de elektriciteits- en gaswet . . . . .</b>	<b>38</b>
---	-----------

<b>Hoofdstuk 2. De wijzigingen aan de elektriciteits- en gaswet voortkomend uit beslissingen van de federale regering genomen in 2002</b> .....	41
Afdeling 1. Programmawet van 24 december 2002 .....	41
§ 1. Compensatie van de inkomsten van de gemeenten .....	41
§ 2. De “federale bijdrage” .....	43
A. De federale bijdrage in de elektriciteitswet .....	43
1. De financiering van de sanering van de nucleaire passiva BP1 en BP2 .....	44
2. Financiering van een deel van de werkingskosten van de CREG .....	46
3. Financiering van het Sociaal Fonds .....	47
4. Financiering van het Kyoto-Fonds .....	47
B. De federale bijdrage in de gaswet .....	48
Afdeling 2. Wet van 14 januari 2003 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (dubbelstructuur van de transmissienetbeheerder) .....	49
Afdeling 3. Wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie .....	53
Afdeling 4. Wet van 20 maart 2003 tot wijziging van de wet 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, van de wet van 8 augustus 1980 betreffende budgettaire voorstellen 1979-1980, en van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt .....	54
§ 1. Afschaffen Controlecomité .....	54
§ 2. Maximumprijzen en sociale tarieven .....	56
§ 3. Nieuwe definities in de elektriciteitswet .....	57
§ 4. Overeenstemming met het Technisch Reglement bis .....	58
§ 5. Activiteiten van Elia buiten het beheer van het net en activiteiten in het buitenland .....	59
§ 6. Energiebeurzen .....	60
§ 7. Ombudsdienst .....	60
<b>Hoofdstuk 3. De voornaamste uitvoeringsbesluiten</b> .....	62
Afdeling 1. De aanduiding van de transmissienetbeheerder .....	62
Afdeling 2. Technisch Reglement bis .....	64
Afdeling 3. Tariefstructuur .....	65
Afdeling 4. Openbare dienstverplichtingen .....	68
§ 1. Openbare dienstverplichtingen in de elektriciteitsmarkt .....	68
§ 2. Openbare dienstverplichtingen in de gasmarkt .....	71
Afdeling 5. De financiering van de CREG .....	74

Afdeling 6. Bemiddelings- en arbitragedienst .....	76
Afdeling 7. Samenwerking CREG en Mededinging .....	79
Afdeling 8. Vervoersvergunningen voor gasachtige producten .....	80
Afdeling 9. Mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen .....	81
<b>Conclusie</b> .....	84
<b>GEWESTELIJKE ENERGIEWETGEVING: DE DRAAD KWIJFT</b>	
Lennart Deridder .....	89
<b>Inleiding</b> .....	89
<b>Hoofdstuk 1. Liberalisering van de Vlaamse elektriciteitsmarkt</b> ....	89
Afdeling 1. Begrippenkader .....	89
Afdeling 2. Organisatie van het netbeheer .....	91
§ 1. Meerdere netbeheerders .....	91
§ 2. Aanduidingsvoorwaarden .....	92
§ 3. Vergunningsvoorwaarden .....	93
A. Operationele onafhankelijkheid .....	93
B. Structurele onafhankelijkheid .....	94
C. Selectieve onafhankelijkheid .....	95
Afdeling 3. Organisatie van de netwerktoegang .....	98
Afdeling 4. Organisatie van de levering .....	99
§ 1. Levering via het distributienet .....	99
§ 2. Levering via een directe lijn .....	100
Afdeling 5. Organisatie van de directe lijnen .....	101
Afdeling 6. Heffing op de exploitatie van een distributienet .....	102
Afdeling 7. Openbare dienstverplichtingen .....	103
§ 1. Soorten .....	103
§ 2. Rationeel energiegebruik .....	103
§ 3. Fonds Hernieuwbare Energiebronnen .....	104
Afdeling 8. Reguleringsinstantie .....	104
Afdeling 9. Financiële lasten .....	106
<b>Hoofdstuk 2. Liberalisering van de Vlaamse aardgasmarkt</b> .....	107
Afdeling 1. Inleiding .....	107
Afdeling 2. Begrippenkader .....	107
Afdeling 3. Organisatie van het netbeheer .....	108
Afdeling 4. Organisatie van de netwerktoegang .....	109
Afdeling 5. Organisatie van de levering .....	111

Afdeling 6. Organisatie van de netinfrastructuur .....	111
Afdeling 7. Globale uitvoering: B.V.R. van 11 oktober 2002 .....	113
Afdeling 8. Openbare dienstverplichtingen .....	114
Afdeling 9. Integratie in een energiedecreet .....	114
<b>Hoofdstuk 3. Liberalisering van de Waalse elektriciteitsmarkt .....</b>	<b>115</b>
Afdeling 1. Inleiding .....	115
Afdeling 2. Begrippenkader .....	115
Afdeling 3. Organisatie van het netbeheer .....	116
§ 1. Lokaal transmissienet .....	116
§ 2. Distributienet .....	117
Afdeling 4. Rol van de netbeheerder .....	119
§ 1. Meerdere taken .....	119
§ 2. Openbare verlichting .....	121
§ 3. Leveringsactiviteit .....	121
A. Niet in aanmerking komende afnemers .....	121
B. In aanmerking komende afnemers .....	122
§ 4. Strategische taken .....	123
Afdeling 5. Organisatie van de netwerktoegang .....	124
§ 1. Toegangsvoorwaarden .....	124
A. In aanmerking komende afnemers .....	124
B. Verbruikslocatie .....	125
Afdeling 6. Organisatie van de levering .....	126
Afdeling 7. Organisatie van de netinfrastructuur .....	127
Afdeling 8. Organisatie van de directe lijnen .....	128
Afdeling 9. Openbare dienstverplichtingen .....	128
§ 1. Aankoopverplichting groene stroom .....	128
§ 2. Overige openbare dienstverplichtingen .....	129
Afdeling 10. Reguleringsinstantie .....	129
§ 1. Afzonderlijke instelling .....	129
§ 2. Geen autonomie .....	130
Afdeling 11. Energiecomité .....	131
<b>Hoofdstuk 4. Liberalisering van de Waalse aardgasmarkt .....</b>	<b>131</b>
Afdeling 1. Inleiding .....	131
Afdeling 2. Organisatie van het netbeheer .....	132
§ 1. Analoog aan de elektriciteitssector .....	132
§ 2. Taken .....	132
Afdeling 3. Organisatie van de nettoegang .....	133
Afdeling 4. Openbare dienstverplichtingen .....	134
Afdeling 5. Hernieuwbare gassen .....	134
Afdeling 6. Toezicht en beleidsondersteuning .....	135

Afdeling 7. Heffingen .....	135
§ 1. Heffing op het distributienet .....	135
§ 2. Energiefonds .....	135
Afdeling 8. Convergentie tussen gas en elektriciteit .....	136
<b>Hoofdstuk 5. Liberalisering van de Brusselse elektriciteitsmarkt ..</b>	<b>136</b>
Afdeling 1. Inleiding .....	136
Afdeling 2. Organisatie van het netbeheer .....	137
§ 1. Gewestelijk transmissienet .....	137
§ 2. Distributienet .....	138
A. Enkelvoudige netbeheerder .....	138
B. Vergunningsplicht .....	139
C. Onafhankelijkheid? .....	140
1. Structurele belangenvermenging .....	140
2. Operationele belangenvermenging .....	141
Afdeling 3. Rol van de netbeheerder .....	142
Afdeling 4. Organisatie van de netwerktoegang .....	142
§ 1. Toegangsvoorwaarden .....	142
§ 2. Verbruikslocatie en tarieven .....	144
Afdeling 5. Organisatie van de levering .....	145
§ 1. Niet in aanmerking komende afnemers .....	145
§ 2. In aanmerking komende afnemers .....	146
Afdeling 6. Organisatie van de netinfrastructuur .....	147
Afdeling 7. Openbare dienstverplichtingen .....	148
§ 1. Soorten .....	148
§ 2. Minimumlevering .....	148
§ 3. Openbare verlichting .....	148
§ 4. Financiering .....	149
Afdeling 8. Regulering .....	151
Afdeling 9. Geschillenbeslechting .....	152
Afdeling 10. Raad van gebruikers .....	153
Afdeling 11. Sancties .....	154
<b>Besluit .....</b>	<b>155</b>
<b>DE GROENE SCHIJN VAN DE ENERGIELIBERALISERING: VAN WINDMOLENS TOT CERTIFICATEN</b>	
Tim Vermeir .....	157
<b>Hoofdstuk 1. Verantwoording .....</b>	<b>157</b>

<b>Hoofdstuk 2. Productie van elektriciteit: windmolenparken en andere “groene” installaties</b> .....	158
Afdeling 1. Onshore windmolens en andere productie-installaties (in het Vlaamse Gewest) .....	158
§ 1. Organisatie van de productie onshore .....	158
A. Vergunde activiteit .....	158
B. Productie-K.B. ....	159
1. Toekenning van de vergunning .....	159
2. Wijziging en overdracht .....	161
3. Intrekking en sancties .....	161
§ 2. Directe lijnen .....	162
§ 3. Gewestelijke aspecten van de productie op basis van hernieuwbare energiebronnen .....	163
Afdeling 2. Offshore .....	163
§ 1. Inleiding .....	163
§ 2. Criteria .....	164
§ 3. Verplichtingen van de titularissen van een domeinconcessie .....	173
A. Vennootschapsrechtelijke verplichtingen .....	173
B. Na te leven termijnen .....	174
C. Beschermingsmaatregelen .....	175
D. Best beschikbare technologie .....	175
§ 4. Overige verplichtingen .....	176
§ 5. Verlenging, overdracht en intrekking van de domeinconcessie .....	176
<b>Hoofdstuk 3. Aansluiting van de installaties en vervoer</b> .....	177
Afdeling 1. Aansluiting van installaties op het net .....	177
Afdeling 2. Vervoer van “groene” elektriciteit .....	180
<b>Hoofdstuk 4. Verkoop van “groene” elektriciteit en “groene stroomcertificaten”</b> .....	183
Afdeling 1. Vlaams Gewest .....	183
§ 1. Inleiding .....	183
§ 2. Definities .....	185
§ 3. Productie .....	187
§ 4. Verkoop van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen .	190
A. Principe .....	190
B. Verkoop van “groene stroom” .....	191
§ 5. Certificatenverplichtingen van de leveranciers en de netbeheerders .....	192
§ 6. Verhandelbaarheid van groenestroomcertificaten .....	194

§ 7. Boetesysteem .....	195
Afdeling 2. Federale “groene” elektriciteit .....	196
§ 1. Oorsprongsgarantie .....	196
§ 2. Groenestroomcertificaten .....	198
Afdeling 3. Minimumprijzen .....	201
<b>Hoofdstuk 5. Andere “groene” aspecten van het energiebeleid ...</b>	<b>203</b>
Afdeling 1. Rationeel energiegebruik .....	203
Afdeling 2. REG verplichtingen van de leverancier .....	205
Afdeling 3. REG-Boetes .....	206
<b>Hoofdstuk 6. Financiering van “groene energie” .....</b>	<b>208</b>
Afdeling 1. Vlaamse fondsen .....	208
Afdeling 2. Federale fondsen .....	209
§ 1. Federale bijdrage .....	209
§ 2. Begrotingsfonds voor de financiering van het federale beleid ter reductie van de emissies van broeikasgassen .....	210
<b>TOEZICHT OP VRIJE MEDEDINGING IN DE BELGISCHE ENERGIEMARKT</b>	
Wouter Devroe .....	211
<b>Inleiding .....</b>	<b>211</b>
<b>Hoofdstuk 1. Aandachtspunten inzake vrije mededinging en liberalisering .....</b>	<b>213</b>
Afdeling 1. Mededingingsrecht wint aan belang door decentralisatie .....	213
Afdeling 2. Alle takken van het mededingingsrecht vinden onverkort toepassing binnen de energiesector .....	214
§ 1. Kartelverbod .....	214
§ 2. Verbod van misbruik van machtspositie .....	215
§ 3. Concentratiecontrole .....	216
§ 4. Staatssteun .....	217
§ 5. Recht inzake publieke ondernemingen / diensten van algemeen (economisch) belang .....	218
Afdeling 3. Het mededingingsrecht garandeert een unieke mate aan rechtsbescherming .....	220
Afdeling 4. Geen onbeperkte vrije mededinging : openbare en universele dienstverlening .....	223



<b>Hoofdstuk 2. Proliferatie van toezichthouders</b> .....	228
Afdeling 1. Problematiek. Spanningsvelden .....	228
Afdeling 2. Recente pogingen tot stroomlijning proliferatie toezichthouders in Belgische energiesector .....	231
<b>Conclusie, hoofdlijnen</b> .....	237
<b>Bijlage: Recente beslissingen raad voor de mededinging in elektriciteits- en energiezaken</b> .....	240
<b>OVERZICHT VAN ENERGIERECHTSLEER 2002</b>	
Bernard Vanheusden .....	243
<b>OVERZICHT ENERGIEWETGEVING 2002</b>	
Mario Deketelaere .....	249
<b>Hoofdstuk 1. Opzet</b> .....	249
<b>Hoofdstuk 2. Europese Gemeenschappen</b> .....	249
Afdeling 1. Energiewetgeving gepubliceerd in 2002 .....	249
§ 1. Klimaatverandering .....	249
§ 2. Milieu- en energiebeleid .....	250
§ 3. Milieukeur .....	250
Afdeling 2. Voorstellen wetgeving, mededelingen en bekend- makingen – gepubliceerd in 2002 .....	250
§ 1. Biobrandstoffen .....	250
§ 2. Duurzame ontwikkeling .....	251
§ 3. Europese Unie .....	252
§ 4. Klimaatverandering .....	252
§ 5. Energie .....	252
§ 6. Milieu- en energiebeleid .....	253
<b>Hoofdstuk 3. Belgische federale overheid</b> .....	253
Afdeling 1. Duurzame ontwikkeling .....	253
Afdeling 2. Energie .....	253
Afdeling 3. Ioniserende stralingen .....	255
Afdeling 4. Energiefiscaliteit .....	256
Afdeling 5. Programmawet .....	257

<b>Hoofdstuk 4. Vlaamse Gewest</b> .....	257
Afdeling 1. Energie .....	257
Afdeling 2. Klimaatverandering .....	258
Afdeling 3. Subsidies .....	259
<b>Hoofdstuk 5. Brussels Hoofdstedelijk Gewest</b> .....	259
Afdeling 1. Elektriciteit .....	259
Afdeling 2. Luchtverontreiniging .....	259
<b>Hoofdstuk 6. Waalse Gewest</b> .....	260
Afdeling 1. Elektriciteit .....	260
Afdeling 2. Milieuvorwaarden .....	260